

Högskolepedagogik – Vad tycker studentkåren?

En enkätundersökning om studentkårens
syn på högskolepedagogik

Högskolepedagogik – Vad tycker studentkårerna?

En enkätundersökning om studentkårers syn på högskolepedagogik

Utgiven av Sveriges förenade studentkårer, Stockholm 2024

Denna rapport är finansierad av Universitets- och högskolerådet (UHR). SFS har självständigt tagit fram rapporten och står själva för analysen och rekommendationerna.

Författare: Mathilda Fredriksson

Formgivning: Leo Nyström

Diarienummer: P1-03/2324

Presskontakt: Leo Nyström, 073 041 33 25,

leo.nystrom@sfs.se

www.sfs.se

Förord

Våren väntar runt hörnet, och det är över 170 år sedan uppsalakören Allmänna Sången för första gången sjöng de så bekanta orden om studentens lyckliga dagar i den kända Studentsången. En lycklig student förutsätter en bra utbildning, vilket i sin tur förutsätter en skicklig lärare med god högskolepedagogisk kompetens. Därför är och förblir högskolepedagogik en mycket viktig fråga för Sveriges studenter.

I historieböckerna kan man läsa att på 1950-talet, inför 1955 års universitetsutredning, så påpekade vi studentkårer redan då om undervisningens låga status, avsaknaden av pedagogisk utbildning för lärare, och att undervisningsmeriter spelade en underordnad roll vid tjänstetillsättningar. Samma våg av kritik uppkom på slutet av 1980-talet när Högskoleutredningen skulle tillsättas.

År 2013 lanserade SFS rapporten Studentens lärande i centrum – Sveriges förenade studentkårer om pedagogik i högskolan, en grundbult för studenternas politiska plattform för den moderna högskolepedagogiken, och sedan dess har det gjorts flera skrifter, rapporter, seminarier och uppföljningar om högskolepedagogik i både SFS och andras regi.

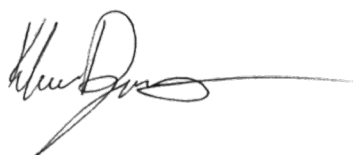
Idag är högskolepedagogik fortsatt en viktig fråga för studenterna och SFS. Högskolepedagogik är en del av den politiska fokusfråga om förutsättningar för hög utbildningskvalitet som SFS har arbetat med sedan verksamhetsåret 2021/22. Fokusfrågan är antagen av SFS medlemskårer och är nu inne på sitt sista halvår, vilket vi markerar med att släppa denna rapport.

Med denna rapport vill vi låta studentkårerna komma till tals och berätta om deras syn på vad som är viktigt för god högskolepedagogik. Vår ambition är att rapporten ska vara ett sätt att hålla diskussionen om högskolepedagogik levande bland studenter i kårhusen, lärare i fikarummen, lärosätesledningarna i mötessalen, och politiker i riksdagen. SFS syn på högskolepedagogik kretsar kring studentcentrerat lärande och i denna rapport väljer vi att fullt fokusera på studenten.

Denna rapport skulle inte vara möjlig om det inte vore för de studentkårer som har tagit sig tid att besvara enkäten, och till er vill vi rikta ett tack. Vi vill även tacka de förtroendevalda inom SFS som har hjälpt oss att ange exempel på olika bedömningsformer.

Jacob Färnert, SFS ordförande

Klara Dryselius, SFS vice ordförande

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Undersökningens resultat	5
Rekommendationer	5
Summary in English	6
Survey results	6
Recommendations	6
Inledning	7
Syfte.....	7
Bakgrund	7
Metod	8
Resultat	9
Undervisningskvalitet och högskolepedagogik	9
Faktorer för god kvalitet i undervisningen	9
Pedagogiska områden.....	13
Reflektion kring områdena.....	16
Olika typer av bedömning.....	17
Hur mycket eller lite bidrar olika typer av bedömning till studenters lärande?	17
Reflektion kring bedömningsformer	22
Andra former av bedömning	22
Högskolepedagogisk utbildning för lärare	23
Förbättring av högskolepedagogik	24
Diskussion	25
Rekommendationer	27

Sammanfattning

Sveriges förenade studentkårer, SFS, har genomfört en enkätundersökning för att undersöka vad studentkårer anser är viktigt rörande högskolepedagogik. Enkäten har besvarats av 37 studentkårer från 24 lärosäten. I denna rapport presenteras en sammanställning av resultaten från enkäten, tillsammans med ett antal rekommendationer baserat på resultaten.

Undersökningens resultat

Studentkåreerna tillfrågades om vad de anser kan göras för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande. Studentkåreerna tar i sina svar upp ett flertal olika saker som lärosätena, fakulteterna och institutionerna kan göra, och fem områden framträder genomgående rörande detta:

- studentinflytande,
- kursvärderingar,
- högskolepedagogisk utbildning för lärare,
- incitament för meritering,
- samt kvalitetsarbete och kvalitetssäkring.

Studentkåreerna anger även flera olika saker som enskilda lärare kan göra, där flera av svaren rör följande fem områden:

- högskolepedagogisk utbildning,
- utformning och utveckling av kurser och undervisning,
- lyhördhet,
- kommunikation,
- och kursvärderingar.

Rörande utformning och genomförande av undervisningen är det en större spridning av svaren, och inte lika många studentkårer som har svarat samma saker. Två områden nämns dock oftare än andra:

- mer lärarledd tid,
- och campusbaserad undervisning.

Angående hur viktiga olika områden är för utbildningskvaliteten och förutsättningen

att bedriva god högskolepedagogik så ses meritering av högskolepedagogisk kompetens och kvalitetsarbete som de två viktigaste områdena, medan examination är det område som flest ser som inte så viktigt.

På frågan om hur mycket eller lite olika typer av bedömningsformer bidrar till studenters lärande är verksamhetsförlagd utbildning och praktik den bedömningsform som allra flest studentkårer anser bidrar till lärande, och på andra plats kommer examensarbete. Grupparbete har fått jämnast spridning bland svaren, medan gestaltande examination är den bedömningsform som minst andel studentkårer har en åsikt om.

Samtliga studentkårer anser att det är viktigt att lärare har formell högskolepedagogisk utbildning, och de är därmed eniga om att lärare behöver utbildas inom högskolepedagogik.

Studentkåreerna tillfrågades om vilka ytterligare aspekter eller verktyg som de anser är värdefulla för att förbättra högskolepedagogiken på sitt lärosäte. De två vanligaste svaren rör följande:

- högskolepedagogisk kompetens och utbildning för lärarna,
- samt meritering och incitament för meritering av pedagogisk kompetens.

Rekommendationer

I slutet av rapporten presenterar SFS ett antal rekommendationer.

Lärosäten:

- Utbilda lärare i högskolepedagogik.
- Meritera och skapa incitament för högskolepedagogisk kompetens.
- Förbättra arbetet med kursvärderingar.

Regeringen:

- Finansiering för högskolepedagogisk excellens.
- Tillsätt ett regeringsuppdrag.

Summary in English

The Swedish National Union of Students, SFS, has conducted a survey to investigate what student unions consider to be important regarding higher education pedagogy. The survey was answered by 37 student unions from 24 higher education institutions. This report presents a compilation of the survey results, along with a number of recommendations based on the findings.

Survey results

Student unions were asked what they believe can be done to ensure that teaching maintains high quality and contributes to student learning. In their responses, student unions raised several different points that institutions, faculties, and departments can address, and five areas consistently emerge:

- student influence,
- course evaluations,
- pedagogical training for teachers,
- incentives for accreditation,
- and quality assurance.

Student unions also highlight several things that individual teachers can do, with several responses relating to the following five areas:

- pedagogical training,
- course and teaching design and development,
- responsiveness,
- communication,
- and course evaluations.

Regarding the design and implementation of teaching, there is a wider range of responses, and not as many student unions have answered the same thing. However, two areas are mentioned more frequently than others:

- more teacher-led time,
- and campus-based teaching.

Regarding the importance of different areas for educational quality and the conditions for good higher education pedagogy, accreditation of pedagogical competence and quality work are seen as the two most important areas, while examination is the area that most student unions view as less important.

When asked how much various types of assessment contribute to student learning, work-based education and internships are considered by the most student unions to contribute to learning, followed by thesis work. Group work has the most even distribution among responses, while creative examination is the type of assessment that the fewest student unions had an opinion on.

All student unions consider it important for teachers to have formal pedagogical training, and they thus agree that teachers need to be educated in pedagogy.

Student unions were asked about additional aspects or tools they consider valuable for improving higher education pedagogy at their institution. The two most common answers relate to the following:

- pedagogical competence and training for teachers,
- as well as accreditation and incentives for accrediting pedagogical competence.

Recommendations

At the end of the report, SFS presents a number of recommendations.

Higher education institutions:

- Educate teachers in pedagogy.
- Accredite and create incentives for pedagogical competence.
- Improve the work with course evaluations.

The government:

- Funding for pedagogical excellence in higher education.
- Appoint a government assignment.

Inledning

Syfte

Med denna rapport har SFS som ambition att sätta studenterna i centrum för högskolepedagogikens utveckling.

Undersökningens syfte är att förstå och belysa studentkårens perspektiv på högskolepedagogik och att identifiera vilka aspekter av pedagogiken som studentkåreerna anser är mest betydelsefulla för studenternas lärande, samt hur den nuvarande pedagogiken kan stärkas för att bättre möta studenternas behov och förväntningar.

Vi hoppas att rapporten blir en möjlighet för högskolesektorn i stort att lyssna in, lära och förbättra. Genom att sammanställa perspektiv från studentkårer över hela Sverige vill vi bidra till en helhetsbild som kan fungera som utgångspunkt för den fortsatta utvecklingen inom högskolepedagogiken.

Bakgrund

Bättre förutsättningar för högskolepedagogisk verksamhet är en politisk fokusfråga för SFS, vilket innebär att vi har arbetat aktivt med den under verksamhetsåren 2021/22, 2022/23 och 2023/24.

En viktig del av SFS arbete med högskolepedagogik har varit att vi har engagerat oss i Universitets- och högskolerådets (UHR) regeringsuppdrag Högskolepedagogiskt lyft¹, där vi både har ingått i uppdragets referensgrupp och arbetsgrupp/redaktionsråd. UHR har delat ut medel inom ramen för Högskolepedagogiskt lyft, vilket SFS har ansökt om och fått beviljat.

¹ Uppdraget löpte mellan 2022 och 2023, och är nu avslutat.

På uppdrag av UHR har SFS under hösten 2022 sammanställt och analyserat svaren från en enkätundersökning om högskolepedagogik som UHR hade skickat till svenska lärosäten, nätverk och organisationer. Syftet med UHR:s enkät var att kartlägga det högskolepedagogiska området och ringa in de viktigaste insatserna för att skapa ett högskolepedagogiskt lyft i högre utbildning. Det resulterade i rapporten *Sammanställning och analys av enkätsvar inom UHR-projektet Högskolepedagogiskt lyft*². I den rapporten identifierade vi sex områden i särskilt behov av utveckling:

- digitalisering
- examination
- meritering
- ledarskap
- kvalitetsarbete
- akademisk litteracitet

Områdena utgjorde därefter fokusområden för UHR:s arbete med regeringsuppdraget Högskolepedagogiskt lyft. Detta resultat ligger till grund för en av delarna i denna rapport, där vi frågar studentkåreerna om hur viktiga dessa sex områden är för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik.

Denna rapport är finansierad av UHR. SFS har självständigt tagit fram rapporten och står själva för analysen och rekommendationerna.

² SFS, 2022, *Sammanställning och analys av enkätsvar inom UHR-projektet Högskolepedagogiskt lyft*. <https://hpu.uhr.se/resursbanken/?fsq=Sammanställning+och+analys+av+enkätsvar+inom+UHR-projektet+Högskolepedagogiskt+lyft&no=1126&typ=1131>

Metod

För att undersöka studentkårernas syn på högskolepedagogik har SFS tagit fram en enkät som skickades ut till samtliga 58 studentkårer som är medlemmar i SFS under hösten 2023.

Enkäten innehåller en blandning av öppna frågor med fritextsvar och flervalssfrågor.

Enkäten är uppdelad i sex avsnitt:

1. Praktisk och demografisk information,
2. Undervisningskvalitet och högskolepedagogik,
3. Olika typer av bedömning,
4. Högskolepedagogisk utbildning för lärare,
5. Förbättring av högskolepedagogik, och
6. Övrigt.

Redovisningen av resultatet i denna rapport följer i stort sett samma uppdelning.

I sammanställningen av fritextsvaren har vi identifierat teman och delat in svaren i olika kategorier, medan flervalssvaren har sammanställts statistiskt.

Resultat

I det här kapitlet går vi igenom och analyserar enkätsvaren.

Enkäten skickades ut till samtliga av SFS 58 medlemskårer. Det kom in 39 svar på enkäten från 37 olika studentkårer.³ 24 olika lärosäten finns representerade bland svaren, vilket innebär att studentkårer från nästan hälften av Sveriges alla lärosäten har svarat.

Det är stor variation i storlek på studentkårerna som har svarat. Tre av kårerna representerar färre än 100 helårsstudenter (HST) vardera. Tio av kårerna har mellan 100 och 1 000 HST. Åtta kårer har mellan över 1 000 och upp till 5 000 HST. Tio kårer har över 5 000 och upp till 10 000 HST. Slutligen finns det sex kårer med över 10 000 och upp till 20 000 HST.

Studentkårer från nästan samtliga stora breda universitet, nya universitet samt fackinriktade universitet har besvarat enkäten. Minst antal svar sett till lärosätetyp kommer från studentkårer vid konstnärliga högskolor och övriga enskilda utbildningsanordnare, där en studentkår vid en konstnärlig högskola och två studentkårer från övriga enskilda utbildningsanordnare har besvarat enkäten. För högskolor finns strax över hälften representerade i enkätsvaren.⁴

³ En studentkår fyllde i enkäten tre gånger. Vi har lagt samman de tre svaren till ett gemensamt svar, ett tillvägagångssätt som godkänts av den aktuella studentkåren.

⁴ Lärosätena har klassificerats utifrån kategorierna "stora breda universitet", "nya universitet", "fackinriktade universitet", "högskolor", "konstnärliga högskolor", samt "övriga enskilda utbildningsanordnare".

Undervisningskvalitet och högskolepedagogik

FRÅGA.

Vad anser studentkårerna kan göras för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande?

Studentkårerna fick i fritext svara på tre olika frågor om vad de anser kan göras för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande. Först vad lärosätena, fakulteterna och/eller institutionerna kan göra, därefter vad enskilda lärare kan göra, och slutligen hur undervisningen kan utformas och genomföras. Resultatet redovisas nedan.

LÄROSÄTEN, FAKULTETER OCH INSTITUTIONER

Studentkårerna tar i sina svar upp ett flertal olika saker som lärosätena, fakulteterna och institutionerna kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande.

Fem områden framträder genomgående i svaren:

- Studentinflytande
- Kursvärderingar
- Högskolepedagogisk utbildning för lärare
- Incitament för meritering
- Kvalitetsarbete och kvalitetssäkring

Under *studentinflytande* lyfter flera studentkårer att lärosätena ska vara lyhörda, lyssna och ta till sig studenters åsikter. Olika aspekter av studentinflytande som tas upp i svaren är studenternas möjlighet att påverka utbildningen, att det finns studentrepresentanter på kurserna, att studentinflytande utgör en norm i uppbyggnaden av kurser, att lärosätena ska samarbeta med sina studentkårer, att kursupplägget görs utifrån studenterna, och att lärosätena uppmanar till studentdeltagande inom lärosätenas olika organ.

Kursvärderingar är en form av studentinflytande, men eftersom de specifikt nämns ett flertal gånger så går vi närmare in på dem. Här betonar studentkårerna att lärosätena, förutom att genomföra kursvärderingar, även ska lyssna och ta till sig resultatet. Det finns en efterfrågan på att återkoppling sker till både tidigare och nya studenter efter att kursvärderingar har genomförts, och att kursvärderingarna offentliggörs. I svaren nämns även att lärosätena bör ta fram åtgärdsplaner kopplade till kursvärderingarna.

Högskolepedagogisk utbildning för lärare tas upp av flera studentkårer. I svaren nämns att lärosätena bör möjliggöra för att lärare att gå utbildning i högskolepedagogik och främja kompetensutveckling, samt hålla den högskolepedagogiska diskussionen levande på lärosätet.

Att lärare har högskolepedagogisk utbildning går ihop med *incitament för meritering*, vilket också tas upp mer specifikt. Här nämner studentkårerna att lärosätena bör utforma och utveckla incitament för pedagogisk meritering samt värdera pedagogisk kompetens vid rekrytering.

Den sista punkten som flera studentkårer tar upp är *kvalitetsarbete och kvalitetssäkring*. I svaren nämns att lärosätena bör ha ett aktivt och kontinuerligt kvalitetsarbete, utveckla modeller, facilitera och delta i utvärdering genom dialog mellan kursansvariga och kursrepresentanter, följa upp kvaliteten i utbildningarna, samt ha kvalitetssystem som tar tillvara på feedback.

Andra saker som studentkårerna anser att lärosätena kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande är att främja lärarledd tid genom att lärarna får tillräckligt med tid för att undervisa

och utveckla sina kurser och program, skapa en bra arbetsmiljö för lärarna, ta in externa granskare, säkerställa att undervisningen har stark forskningsanknytning, ha tydliga kursplaner, koppla ihop utbildningen med närings- och arbetslivet, anpassa undervisningen efter studenterna, lyfta resursbristen som finns inom högre utbildning, standardisera och förenkla lärplattformar, tillhandahålla anpassningar och pedagogiskt stöd, återkoppla examensresultat inom utsatt tid, standardisera innehållet på kurser med flera lärare, inte ha för många studenter per lärare, samt tydliggöra om utbildningarna är campus- eller distansförlagda.

ENSKILDA LÄRARE

Studentkårerna anger även flera olika saker som enskilda lärare kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande. Vissa saker nämns oftare än andra, och flera av svaren rör följande fem områden:

- Högskolepedagogisk utbildning
- Utformning och utveckling av kurser och undervisning
- Lyhördhet
- Kommunikation
- Kursvärderingar

Det vanligaste svaret rör lärares *högskolepedagogiska utbildning*, mer specifikt att lärare ska genomgå högskolepedagogisk utbildning och regelbundet fortsätta att kompetensutveckla sig inom pedagogik.

Flera av svaren kan klassas under den något breda kategorin *utformning och utveckling av kurser och undervisning*. Saker som studentkårerna har angett här är att lärare kan utforma kurser för att uppmuntra lärande, våga testa olika undervisningsformer, uppdatera kurser (som ges av samma lärare i flera år), anpassa undervisningen efter

studenternas behov, främja kontinuerligt lärande genom löpande bedömning, göra repetitioner under kursens gång, utveckla hur studenterna ska nå kursmålen, samt att hitta undervisningsformer som främjar utbyte mellan studenter och lärare.

Lyhörddhet tas också upp i studentkårernas svar. Med lyhörddhet avses att lyssna på studenterna under kursens gång, exempelvis genom att stämma av med studenterna vad som fungerar bra och mindre bra, att ta åt sig feedbacken och göra ändringar utifrån den, samt att anpassa undervisningen efter studenternas behov.

En del av svaren berör även lärarens *kommunikation* med studenterna, både under och mellan undervisningstillfällena. Här nämns att läraren bör vara tillgänglig, svara på frågor under undervisningen och på e-post, disponera sin tid så att de hinner besvara studenters frågor, samt att svara på frågor inom rimlig tid. En av studentkårerna nämner att studenter ofta kontaktar dem eftersom lärare är svåra att nå.

Även *kursvärderingar* är ett område som flera studentkårer tog upp. Där berör svaren att kontinuerligt se över kursvärderingar, göra tydligare rutiner för kursvärderingar, att lärare bedömer sin egen undervisning löpande, ta kursvärderingarna som feedback och utvecklingspotential istället för som kritik, ta kursvärderingarna på allvar och anpassa undervisningen utifrån dem för att hålla hög kvalitet, samt att återkoppla till studenterna efteråt.

Det finns även ytterligare områden som togs upp av en eller flera studentkårer: tydlighet och struktur i undervisningen och kursupplägget, vara engagerad i undervisningen och i ämnet, att utbildningen och läraren har forskningsanknytning, att lärarna är tekniskt kunniga och använder sig av teknik i undervisningen, lyfta och hålla

diskussionen om högskolepedagogik levande på lärosätet, samt att läraren ger konstruktiv kritik till studenterna.

UTFORMNING OCH GENOMFÖRANDE AV UNDERVISNINGEN

Studentkårerna fick också svara på hur undervisningen kan utformas och genomföras för att den ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande. Till skillnad från de två tidigare frågorna, om lärosätet, fakulteterna och institutionerna samt enskilda lärare, så finns det en större spridning av svaren på denna fråga, och inte lika många studentkårer som har svarat samma sak.

Två områden nämns dock oftare än andra:

- Mer lärarledd tid
- Campusbaserad undervisning

Mer lärarledd tid och goda möjligheter till lärarledd tid är det svar som flest studentkårer har angett. En studentkår tar upp att den lärarledda tiden är för låg på många kurser, bara cirka en föreläsning i veckan. En annan studentkår vill att resurstilldelningssystemet ska ses över, eftersom bristande resurser har resulterat i att studenterna har väldigt lite undervisningstid. Den studentkåren svarar även att:

“Undervisning kan inte ha god kvalitet om den inte existerar från första början.”

Även en annan studentkår som vill se mer lärarledd tid lyfter att anslagen till högre utbildning behöver höjas. Strax över hälften av studentkårerna som har svarat “mer lärarledd tid” kommer från stora breda universitet.

Rörande *campusbaserad undervisning* tar studentkårerna bland annat upp att undervisning på plats med lärare ska vara normen och att utbildningen i så stor

utsträckning som möjligt bör förläggas på campus. En mindre mängd digitala inslag anses vara okej enligt en studentkår, men att majoriteten av undervisningen ska vara på campus. En studentkår betonar att det är viktigt att undervisning som ska vara på plats också är på plats. En annan studentkår lyfter att det är ett problem på deras lärosäte (ett nytt universitet) att mycket undervisning sker på distans trots att utbildningen ska vara campusbaserad. Studentkåren efterfrågar tydlighet från sitt lärosäte kring om utbildningarna faktiskt ges på distans eller campusbaserat. Även här är det strax över hälften av studentkåreerna som har svarat "campusbaserad undervisning" som kommer från stora breda universitet.

Det finns även flera andra saker om utformning och genomförande av undervisningen som en eller flera studentkårer tog upp i sina svar. Flera studentkårer nämnde utformning och anpassning av undervisningen efter studenternas behov så att alla kan ta till sig den, kontinuerligt uppdatera undervisningen, exempelvis utefter ny forskning och tidigare kursvärderingar, att lyssna på studenterna och ta tillvara på deras feedback, eller att ha strukturerad undervisning och tydlig struktur på kurser.

Vissa studentkårer tog upp aktiv undervisning, löpande examinationer samt att välja examinationsformer som gynnar lärandet och är tydligt kopplade till kursmålen, genomtänkt undervisning, testa nya innovativa undervisningsmetoder, utbilda lärare i högskolepedagogik, främja diskussion och utbyte studenter emellan och med lärare, koppling till närings- och arbetslivet såsom studiebesök och verksamhetsförlagd utbildning, effektiva och korta föreläsningar, standardisering, variation i undervisningen, heltäckande seminarier och föreläsningar som inte bara upprepar vad som står i

kurslitteraturen, återkoppling av hur kursen förändrats till följd av tidigare kursvärderingar, vikten av att schemat och raster hålls, samt verktyg för inläsning såsom quiz. En studentkår menar att det är viktigt att se till att lärare inte behöver arbeta så mycket på egen hand. Några studentkårer tar även upp digital- och hybridundervisning, vilket beskrivs kunna vara både positivt då studenter till exempel kan ta del av föreläsningar de har missat, men det ska inte användas slarvigt.

FRÅGA.

Hur viktiga är olika områden för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Studentkåren ombads att skatta hur viktiga de anser att olika områden är för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik. De sex områdena är:

- digitalisering,
- examination,
- meritering,
- ledarskap inom akademien,
- kvalitetsarbete,
- och akademisk litteracitet.

Anledningen till varför just dessa områden har valt ut är eftersom de stod ut som högskolepolitiska områden i särskilt behov av utveckling i SFS tidigare rapport som gjordes på uppdrag av Universitets- och högskolerådet (UHR)⁵, och därför utgjorde fokusområden för UHR:s arbete med regeringsuppdraget Högskolepedagogiskt lyft. Analysen som SFS gjorde på uppdrag av UHR baserades på enkätsvar från lärosäten samt nätverk och organisationer som på olika sätt arbetar med högskolepedagogiska utvecklingsfrågor. Genom att inkludera dessa områden i den här undersökningen får vi även studentkårens perspektiv på dem.

DIGITALISERING

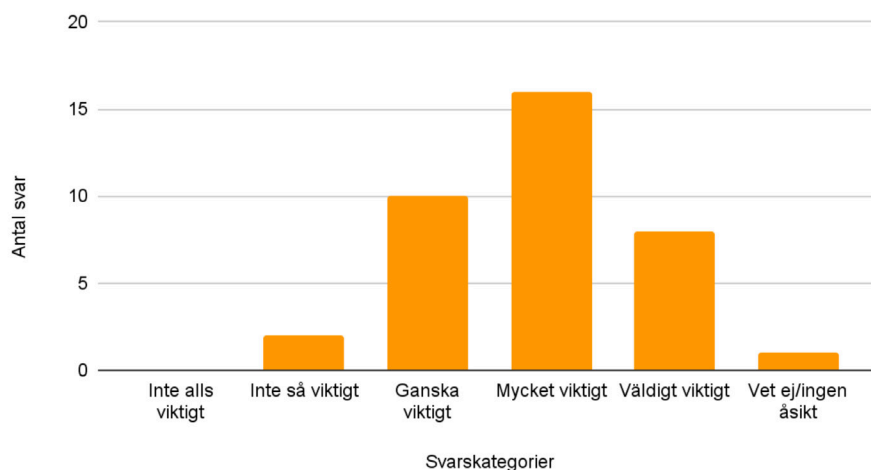

Diagram 1: Hur viktig är digitalisering för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Digital teknik i undervisningen, digital kompetens hos lärare, digitala lärmiljöer, distans- och hybridundervisning och lärplattformar.

Det första området, digitalisering, ses av majoriteten av studentkåren som viktigt för god högskolepedagogik. Den största svarkategorin är "mycket viktigt" (16 svar), därefter följt av "ganska viktigt" (10 svar) och "våldigt viktigt" (8 svar). Två studentkårer har svarat "inte så viktigt" och en "vet ej/ingen åsikt". Ingen har svarat "inte alls viktigt". Digitalisering har definierats på ett brett sätt, vilket gör att mycket kan tolkas in.

⁵ SFS, 2022, Sammanställning och analys av enkätsvar inom UHR-projektet Högskolepedagogiskt lyft. <https://hpu.uhr.se/resursbanken/?fsq=Sammanställning+och+analys+av+enkätsvar+inom+UHR-projektet+Högskolepedagogiskt+lyft&no=1126&typ=1131>

EXAMINATION

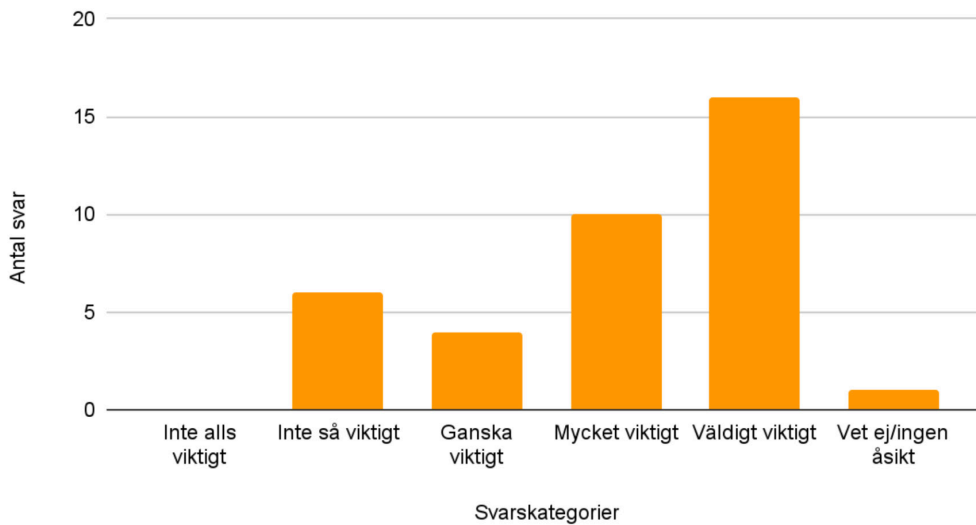

Diagram 2: Hur viktig är examination för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Lärare/examinator testar studentens kunskaper genom en uppgift eller tenta, vilket betygsätts.

Det andra området, examination, har lite mer variation i svaren. Majoriteten av studentkåren anser att examination är olika grader av viktigt, där den största svarkategorin är "väldigt viktigt" (16 svar) och den näst största är "mycket viktigt" (10 svar). Den tredje största svarkategorin, "inte så viktigt" har fått sex svar, vilket gör examination till det område med flest sådana svar. "Ganska viktigt" har fått fyra svar och "vet ej/ingen åsikt" ett svar. Ingen har svarat "inte alls viktigt".

MERITERING

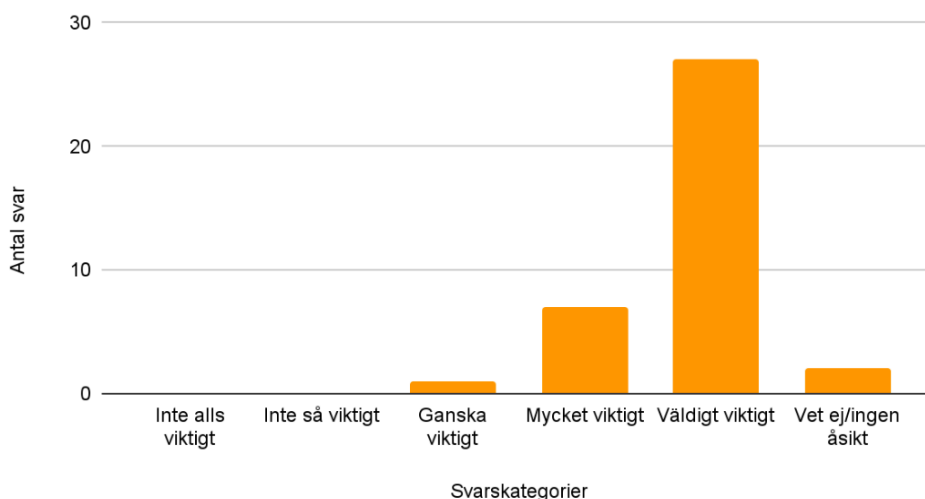

Diagram 3: Hur viktig är meritering för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Pedagogisk skicklighet (att vara duktig på att lära ut) ses som meriterande för lärare.

För det tredje området, meritering, har nästan samtliga studentkårer svarat att det är "väldigt viktigt" (27 svar) eller "mycket viktigt" (7 svar). En studentkår har svarat "ganska viktigt" och två har svarat "vet ej/ingen åsikt". Ingen har svarat "inte alls viktigt" eller "inte så viktigt".

LEDARSKAP INOM AKADEMIN

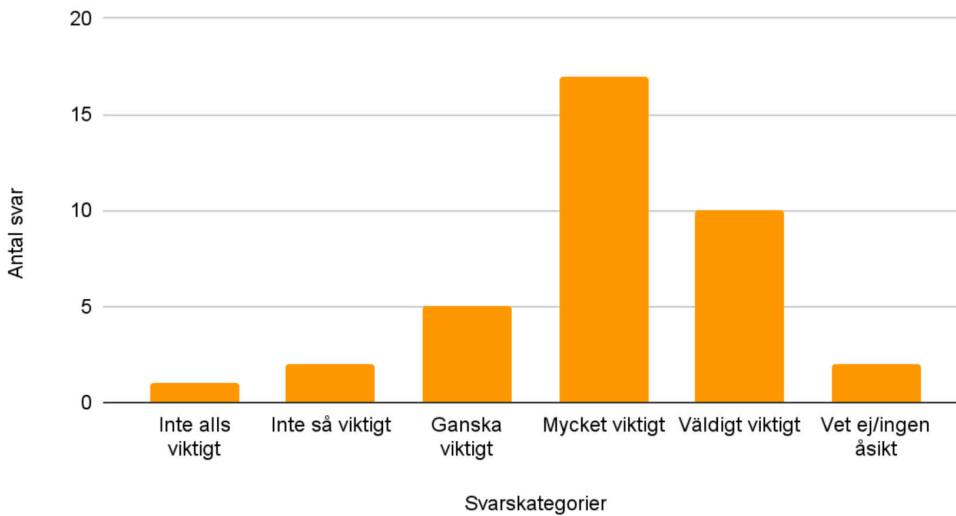

Diagram 4: Hur viktigt är ledarskap inom akademien för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Ledarskapet främjar god högskolepedagogik, pedagogiskt ledarskap utgör en synlig och legitim roll.

Inom det fjärde området, ledarskap inom akademien, är det återigen lite mer blandat bland svaren. De flesta studentkårer anser att ledarskap inom akademien är "mycket viktigt" (17 svar) eller "väldigt viktigt" (10 svar), men det finns även studentkårer som har svarat att det är "inte så viktigt" (2 svar) eller "inte alls viktigt" (1 svar). Det här området är det enda där en studentkår har svarat "inte alls viktigt". Fem studentkårer har svarat "ganska viktigt" och två "vet ej/ingen åsikt".

KVALITETSARBETE

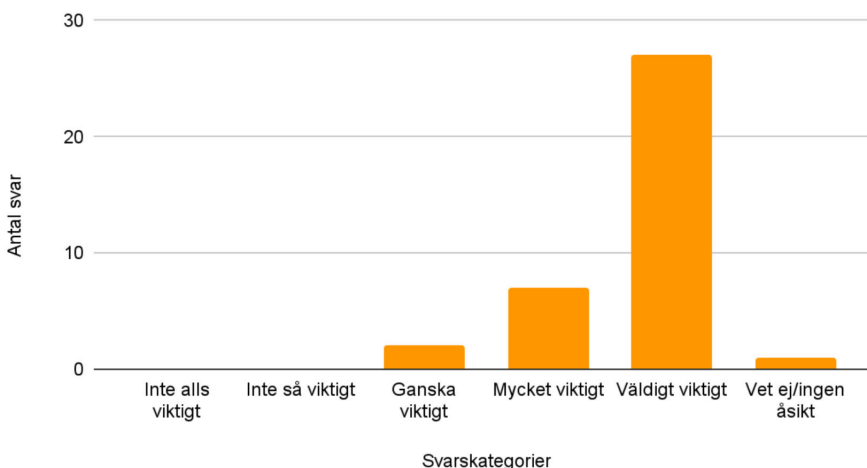

Diagram 5: Hur viktigt är kvalitetsarbete för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Systematiskt kvalitetsarbete inom högre utbildning för att synliggöra eventuella brister i kvalitet och likvärdighet.

För det femte området, kvalitetsarbete, är studentkåren i stort överens om att det är "väldigt viktigt" (27 svar) eller "mycket viktigt" (7 svar). Det är även två studentkårer som svarat "ganska viktigt" och en som svarat "vet ej/ingen åsikt". Inga studentkårer har svarat "inte alls viktigt" eller "inte så viktigt".

AKADEMISK LITTERACITET

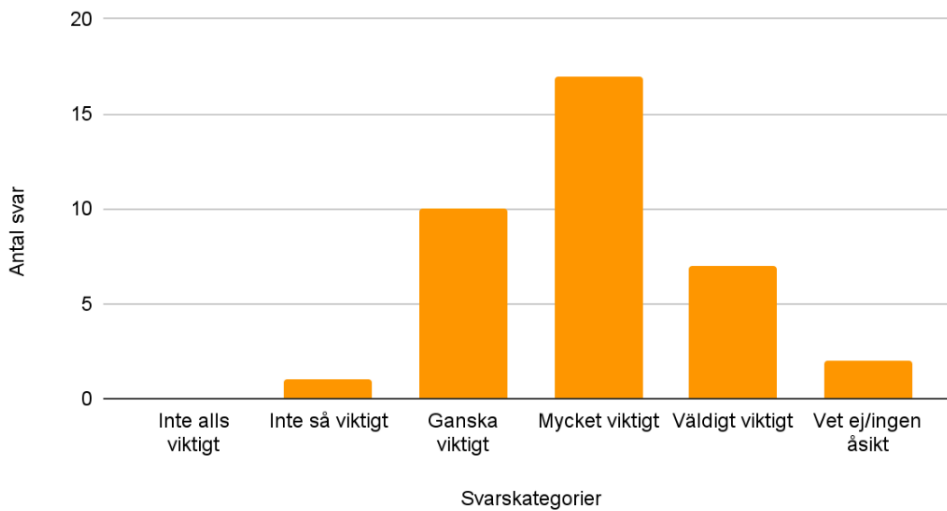

Diagram 6: Hur viktig är akademisk litteracitet för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik?

Förklaring: Studenters förmåga till akademiskt läsande och förmåga att uttrycka sig i tal och skrift i enlighet med den akademiska miljön.

Det sjätte och sista området är akademisk litteracitet. Här är det återigen något mer spridning mellan svaren. Den största svarkategorin är "mycket viktigt" (17 svar) och därefter "ganska viktigt" (10 svar). Sju studentkårer har svarat "våldigt viktigt". Det är även en studentkår som har svarat "inte så viktigt" och två som svarat "vet ej/ingen åsikt". Ingen har svarat "inte alls viktigt".

Reflektion kring områdena

I genomgången av svaren är det några områden som utmärker sig särskilt.

Meritering och *kvalitetsarbete* står båda ut eftersom de ses som viktigast av studentkåren. Det är tydligt att meritering och kvalitetsarbete är prioriterade områden för studentkåren i denna fråga. Resultatet här stämmer även väl in med att incitament för meritering samt kvalitetsarbete och kvalitetssäkring båda lyfts fram av flera studentkårer som något som lärosätena, fakulteterna och institutionerna kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande (se tidigare avsnitt).

Examination är det område som har fått flest "inte så viktigt"-svar. Det finns ingen tydlig förklaring till varför vissa studentkårer har svarat att examination inte är så viktig för utbildningskvaliteten och högskolepedagogiken. Det finns dock en varierad syn bland studentkåren på i vilken grad olika typer av bedömning bidrar till studenternas lärande, vilket vi ser i nästa avsnitt. För ledarskap inom akademien var det färre som svarade "inte så viktigt", men det är däremot det enda området där en studentkår har svarat "inte alls viktigt".

Olika typer av bedömning

FRÅGA.

Hur mycket eller lite bidrar olika typer av bedömning till studenters lärande?

Studentkåren ombads att skatta hur mycket eller lite som olika typer av bedömningar bidrar till studenters lärande. Vi angav nio olika former av bedömning, och studentkåren fick skatta dessa en i taget. De flesta av bedömningsformerna som vi angav är vanligt förekommande inom flera utbildningsinriktningar, men det finns även ett par som är mer specifika för vissa utbildningar.

SALSTENTAMEN

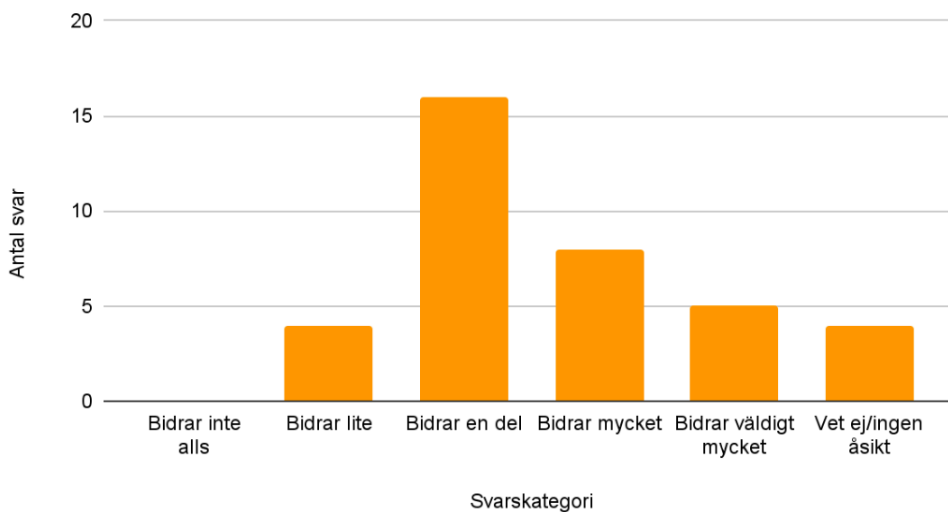

Diagram 7: Hur mycket eller lite bidrar salstentamen till studenters lärande?

Förklaring: Skriftligt prov som genomförs under ett begränsat antal timmar under uppsikt av tentamensvakt. Inklusivt motsvarande examination digitalt.

Den första bedömningsformen är salstentamen, och där är det vanligaste svaret att det "bidrar en del" (16 svar). "Bidrar mycket" (8 svar) och "bidrar väldigt mycket" (5 svar) är de näst vanligaste svaren. Det fanns även några som angav att det "bidrar lite" (4 svar) samt "vet ej/ingen åsikt" (4 svar). Ingen studentkår har svarat "bidrar inte alls".

HEMTENTAMEN

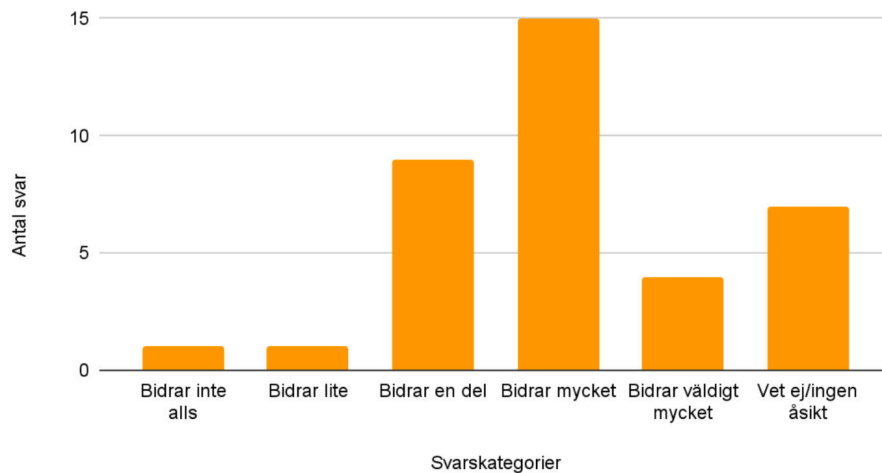

Diagram 8: Hur mycket eller lite bidrar hemtentamen till studenters lärande?

Förklaring: Skriftligt prov som skrivs hemma under en längre men begränsad tidsperiod (dagar/veckor).

Den andra bedömningsformen är hemtentamen, och här är de två vanligaste svarkategorierna att det "bidrar mycket" (15 svar) och att det "bidrar en del" (9 svar). Det tredje vanligaste svaret är "vet ej/ingen åsikt" (7 svar). Det finns även fyra studentkårer som anser att det "bidrar väldigt mycket", samt två som anser att det "bidrar lite" och två som svarat "bidrar inte alls".

MUNTLIG EXAMINATION

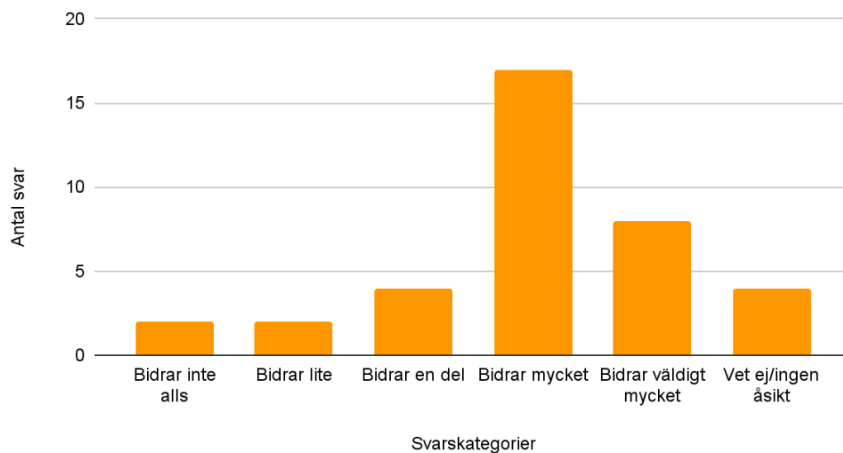

Diagram 9: Hur mycket eller lite bidrar muntlig examination till studenters lärande?

Förklaring: Muntligt prov där studenten diskuterar ämnet som ska examineras tillsammans med en examinator. Kan även ske i grupp.

För den tredje bedömningsformen, muntlig examination, är det relativt många som tycker att den bidrar till lärande. 17 studentkårer svarar att den "bidrar mycket" och åtta att den "bidrar väldigt mycket". Fyra anser att den "bidrar en del", och det finns även några som har svarat "bidrar lite" (2 svar) och "bidrar inte alls" (2 svar). Det är även fyra som har svarat "vet ej/ingen åsikt"

EXAMENSARBETE

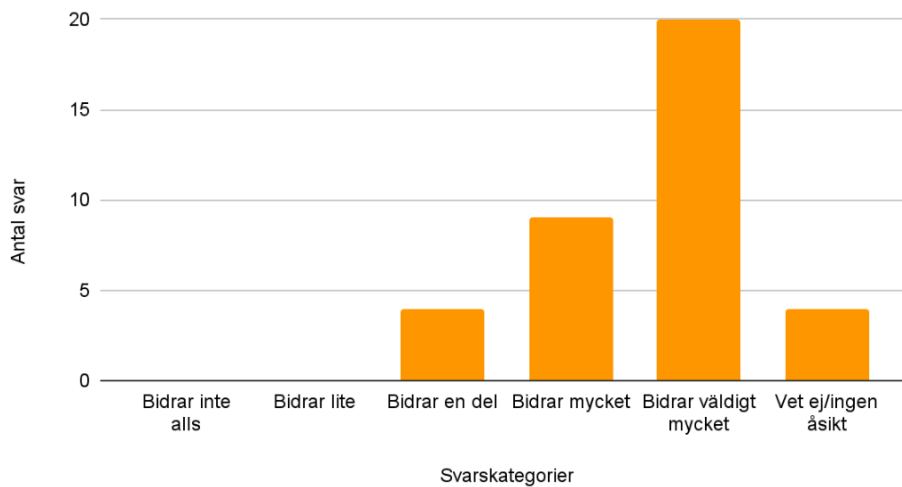

Diagram 10: Hur mycket eller lite bidrar examensarbete till studenters lärande?

Förklaring: Större skriftlig akademisk undersökning, alternativt ett större konstnärligt arbete, som utförs självständigt eller i grupp, med stöd av handledare.

Den fjärde formen av bedömning, examensarbete, är den som näst flest studentkårer anser bidrar mest till lärande. Majoriteten av studentkåreerna har svarat att det "bidrar väldigt mycket" (20 svar) eller "bidrar mycket" (9 svar). Ingen studentkår har svarat "bidrar lite" eller "bidrar inte alls", men några har svarat att det "bidrar en del" (4 svar) eller "vet ej/ingen åsikt" (4 svar).

MUNTLLIG PRESENTATION

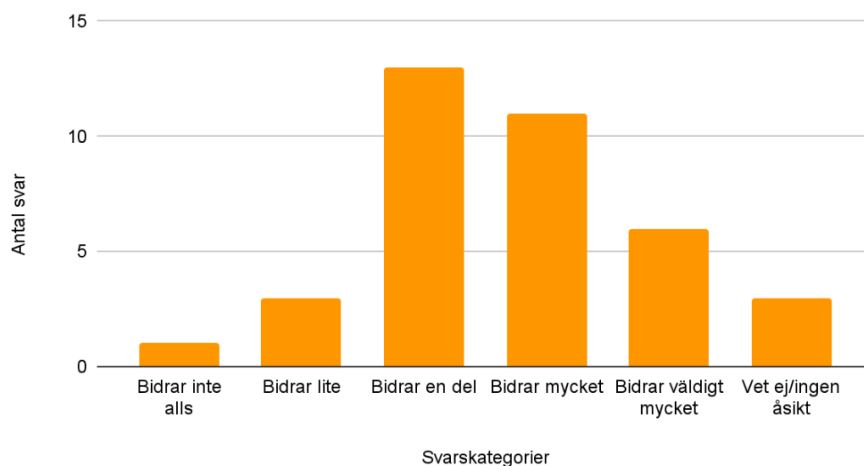

Diagram 11: Hur mycket eller lite bidrar muntlig presentation till studenters lärande?

Förklaring: En talad presentation som studenter framför själv eller i grupp, inför lärare och kurskamrater.

Den femte bedömningsformen, muntlig presentation, har lite mer spridda svar än de föregående. Den vanligaste svarkategorin är "bidrar en del" (13 svar), tätt följd av "bidrar mycket" (11 svar). Sex studentkårer svarar att det "bidrar väldigt mycket". Det finns även några som har svarat "bidrar lite" (3 svar), "bidrar inte alls" (1 svar), samt "vet ej/ingen åsikt" (3 svar).

GRUPPARBETE

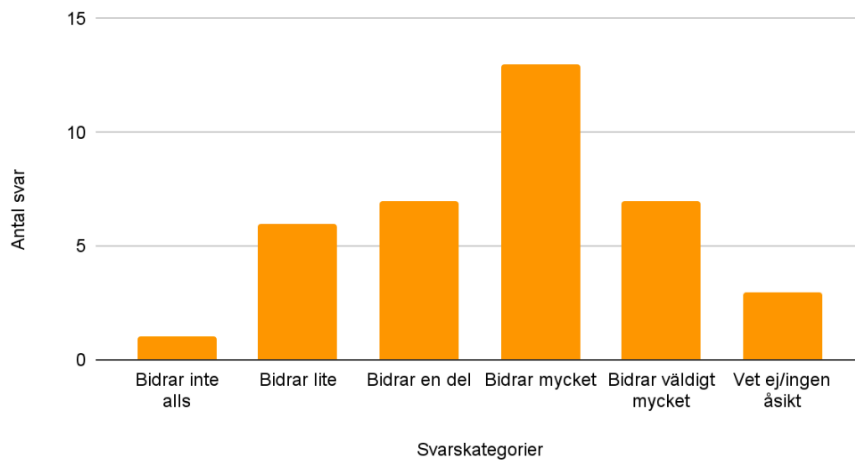

Diagram 12: Hur mycket eller lite bidrar grupparbete till studenters lärande?

Förklaring: Mindre eller större arbeten som utförs tillsammans med en eller flera kurskamrater. Kan redovisas skriftligt eller muntligt.

Den sjätte bedömningsformen, grupparbete, har fått jämnast spridning bland svaren. Den största svars-kategorier är "bidrar mycket" (13 svar), och därefter är det ganska jämnt mellan "bidrar väldigt mycket" (7 svar), "bidrar en del" (7 svar), samt "bidrar lite" (6 svar). En studentkår har svarat "bidrar inte alls", och tre har svarat "vet ej/ingen åsikt". Det här är den bedömningsform som flest anser bidrar lite eller inte alls till inläring.

PRAKTISK EXAMINATION

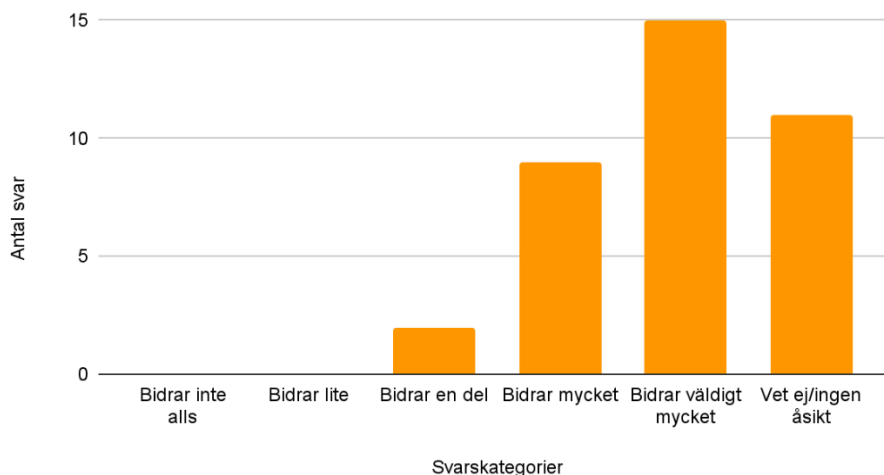

Diagram 13: Hur mycket eller lite bidrar praktisk examination till studenters lärande?

Förklaring: Bedömning av studentens praktiska kunskaper, vilket kan ske på olika sätt beroende på ämnesområde. Uppgiften kan utföras individuellt eller i grupp. Exempelvis vård av en patient under observation av bedömare/examinator (då även kallat klinisk examination eller OSCE).

För den sjunde bedömningsformen, praktisk examination, anser majoriteten av studentkåreerna att den bidrar till lärande. Den största kategorin är "bidrar väldigt mycket" (15 svar). Den näst största kategorin är "vet ej/ingen åsikt" (11 svar). Nio studentkårer har svarat att den "bidrar mycket" och två att den "bidrar en del". Ingen studentkår anser att den bidrar lite eller inte alls.

GESTALTANDE EXAMINATION

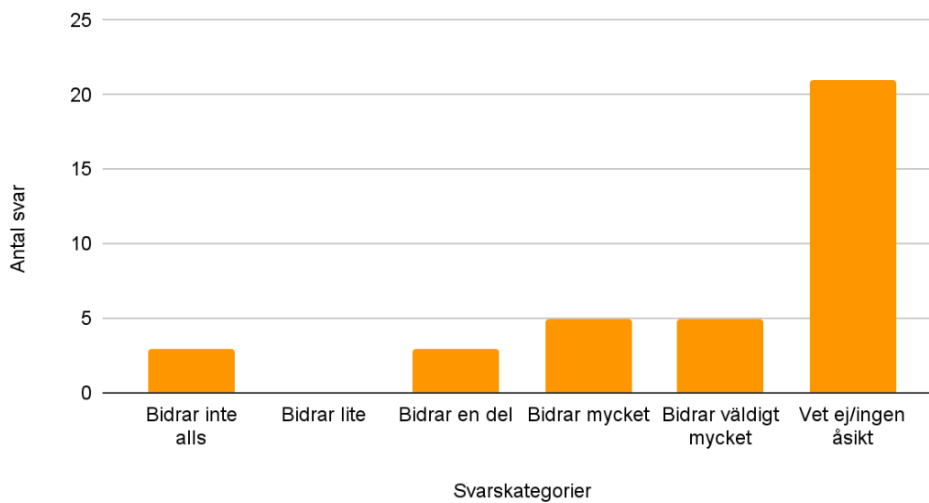

Diagram 14: Hur mycket eller lite bidrar gestaltande examination till studenters lärande?

Förklaring: Bedömningen av studentens tolkning av ett konstnärligt ämne. Kan ske på olika sätt beroende på ämnesområde. Exempelvis genom framförande eller inlämning av ett musikaliskt stycke.

Den åttonde bedömningsformen, gestaltande examination, är den med flest svar "vet ej/ingen åsikt" (21 svar). Fem studentkårer anser att den "bidrar mycket" och fem anser att den "bidrar väldigt mycket". Tre studentkårer har svarat "bidrar en del". Det finns även tre studentkårer som har svarat "bidrar inte alls". Ingen studentkår har svarat "bidrar lite".

VERKSAMHETSFÖRLAGD UTBILDNING OCH PRAKTIK

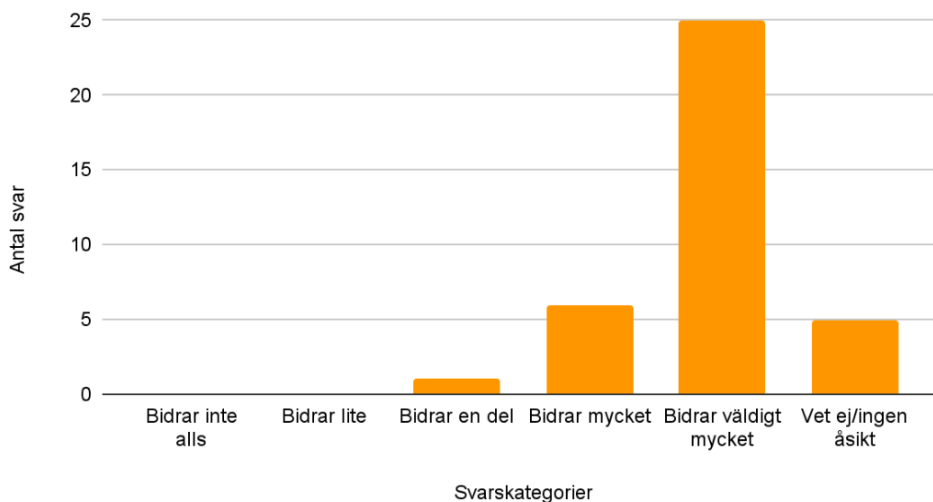

Diagram 15: Hur mycket eller lite bidrar verksamhetsförlagd utbildning och praktik till studenters lärande?

Förklaring: Praktiska moment som utförs under en kortare eller längre period på en arbetsplats inom området som en studerar, med stöd av handledare.

Den nionde och sista bedömningsformen, verksamhetsförlagd utbildning och praktik, är den som allra flest studentkårer anser bidrar till lärande. "Bidrar väldigt mycket" (25 svar) är den överlägset största kategorin, och därefter "bidrar mycket" (6 svar). En studentkår anser att den "bidrar en del", och fem har svarat "vet ej/ingen åsikt". Ingen har svarat att den bidrar lite eller inte alls.

Reflektion kring bedömningsformer

I genomgången av svaren är det några av bedömningsformerna som står ut bland de andra.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) och praktik är den bedömningsform som allra flest studentkårer anser bidrar till lärande. Anledningen lär vara att studenten då praktiserar yrket som den utbildar sig till, och därmed får omsätta sina teoretiska kunskaper praktiskt. VFU och praktik genomförs även med stöd av handledare, och denna kontakt kan också antas bidra positivt till lärandet.

Examensarbete är den bedömningsform som näst flest studentkårer anser bidrar mest till lärande. Det kan tänkas bero på att examensarbete är ett större moment som utförs självständigt under en längre period, vilket ger studenten möjlighet till fördjupning och att verkligen sätta sig in i ämnet. Examensarbete görs även med stöd av handledare, och denna lärarledda tid lär kunna bidra ytterligare till inläringen.

Grupparbete har fått jämnast spridning bland svaren, och är den bedömningsform som flest anser "bidrar lite" eller "bidrar inte alls" till inläring. En tänkbar förklaring till de spridda åsikterna om grupparbete är att inläringen kan påverkas mycket av vilka klasskamrater som ingår i ens grupp. Om det är personer som en exempelvis inte samarbetar bra med kan det påverka inläringen negativt. Däremot kan en väl sammansatt grupp istället göra att en lär sig mer.

Gestaltande examination är den som lägst andel studentkårer har svarat "bidrar mycket" eller "bidrar väldigt mycket", och där flest har svarat "vet ej/ingen åsikt". Det beror troligtvis på att det är en bedömningsform

som främst används inom utbildning som bedrivs på konstnärlig grund, och därför kan det vara färre studentkårer som representerar studenter som bedöms på detta sätt. Det finns bara en studentkår bland enkätsvaren som tillhör ett konstnärligt lärosäte, och denna har svarat "bidrar väldigt mycket".

Även *praktisk examination* har fått relativt många "vet ej/ingen åsikt"-svar, vilket kan tänkas bero på att det är en bedömningsform som inte är lika utbredd mellan olika utbildningar, vilket gör att vissa studentkårer kanske inte företräder studenter som har praktisk examination.

Andra former av bedömning

De alternativ på bedömningar som vi angav i enkäten täcker inte alla olika bedömningsformer som finns. Vi frågade därför även om det finns någon annan form av bedömning som studentkåreerna anser bidrar särskilt mycket eller lite till studenters lärande. Vi bad dem då att specificera vilken bedömning som avses, samt i vilken mån den bidrar eller inte bidrar till lärande.

Det var inte så många studentkårer som gav ett fritextsvar, men några ytterligare bedömningsformer som togs upp som positiva för inläring är examinerande projektarbete, individuella inlämningsuppgifter, och reflekterande texter. Tre studentkårer förespråkar att det sker löpande bedömning under kursens gång, såsom inlämningar och quiz.

Två studentkårer tar även upp att det är viktigt att behoven hos studenter med olika förutsättningar eller i behov av stöd behöver beaktas vid examinationen.

Högskolepedagogisk utbildning för lärare

Enkäten frågade studentkårerna hur viktigt de anser att det är att universitets- och högskolelärare har formell högskolepedagogisk utbildning. Det definierar vi som att läraren har läst en eller flera kurser i högskolepedagogik.

Samtliga studentkårer har svarat att det är “mycket viktigt” (13 svar) eller “väldigt viktigt” (24 svar). Resultatet talar sitt tydliga språk: studentkårerna är eniga om att lärare behöver utbildas inom högskolepedagogik.

Det stämmer även väl in med resultatet under tidigare avsnitt. Högskolepedagogisk utbildning var det vanligaste svaret på vad enskilda lärare kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande, samt det tredje vanligaste svaret på vad lärosätena, fakulteterna och institutionerna kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande.

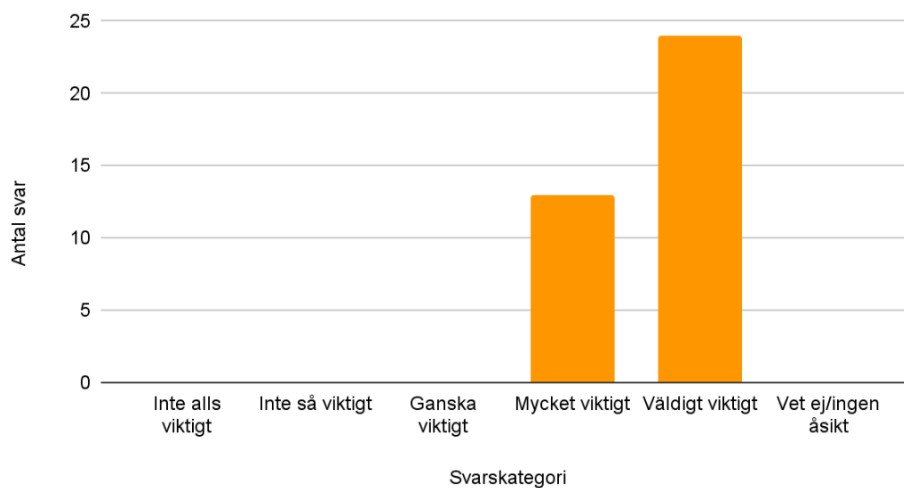

Diagram 16: Hur viktigt är det att universitets- och högskolelärare har formell högskolepedagogisk utbildning?

Förbättring av högskolepedagogik

Studentkårerna tillfrågades om vilka ytterligare aspekter eller verktyg som de anser är värdefulla för att förbättra högskolepedagogiken på sitt lärosäte. Frågan besvarades av cirka två tredjedelar av studentkårerna.

De två vanligaste svaren rör *högskolepedagogisk kompetens* och utbildning för lärarna samt *meritering och incitament* för meritering av pedagogisk kompetens, och speglar därmed det som framkommit tidigare i resultatet.

Studentkårerna lyfter att det är viktigt att lärarna har pedagogisk kompetens och att både lärare och doktorander genomgår högskolepedagogisk utbildning. Det är även viktigt med kontinuerlig kompetensutveckling inom pedagogik, exempelvis genom återkommande kurser. Det lyfts även fram önskemål om att det ska ställas krav på lärarna eller att det ska vara obligatoriskt att utveckla sina pedagogiska kunskaper.

Studentkårerna vill också att pedagogisk kompetens ska vara meriterande och att det ska finnas incitament för läraren att förbättra sin egen pedagogiska förmåga. I svaren efterfrågas även balans mellan pedagogisk kompetens och skicklighet i forskning vid rekrytering, samt att pedagogisk kompetens ska vägra tyngre och ha större fokus än vad det i nuläget har. Det bör finnas uppmuntran för lärare att utveckla sin pedagogiska förmåga, och excellenta lärare bör ha hög status. Studentkårer på stora breda universitet utgör majoriteten av dessa svar. Det kan antyda att stora breda universitet har mer arbete att göra inom detta område, eftersom studentkårerna väljer att lyfta fram meritering av högskolepedagogisk kompetens en extra gång här.

Det finns även flera saker som en eller flera studentkårer menar kan förbättra högskolepedagogiken på deras lärosäten. Diskussioner och samtal lyfts fram, bland annat att det finns dialog mellan studentkårernas utbildningsansvariga och studerandeskyddsombud samt lärosätets anställda, och att högskolepedagogik diskuteras på lärosätesövergripande nivå. Kursvärderingar har nämnts i flera svar på andra frågor, och tas även upp här. Kursvärderingar kan användas för att utvecklas, och det efterfrågas ett mer transparent utvecklingsarbete med kurserna där kursvärderingarna är viktiga. Kopplat till detta nämns även vikten av att studenternas feedback på undervisningen beaktas och används för förbättring. Även ett starkt studentinflytande tas upp, där en studentkår beskriver det:

“Studentinflytandet, givetvis!”

Andra saker som tas upp är att koppla utbildningen till arbetslivet, ökad kunskap om pedagogiskt stöd samt ökad samordning av stödet för att det ska vara likvärdigt inom lärosätet, att studiemiljön påverkar lärandet, samt att lärarna ger varandra feedback på undervisningen. Något som även tas upp är att skillnaden i prislappar mellan olika utbildningsområden leder till att studenterna möts av pedagogik till olika kvalitet beroende på vad de studerar. En studentkår lyfter att det inte alltid är de med högst akademisk utbildning som är bäst på att lära ut, utan att det kan vara kopplat till personliga egenskaper.

Diskussion

Det går att göra ett antal reflektioner och dra slutsatser utifrån enkätundersökningens resultat.

Meritering och incitament för meritering återkommer som en röd tråd i enkätsvaren. Incitament för meritering lyfts fram under saker som lärosätena, fakulteterna och institutionerna kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande, som ett av de områden som flest studentkårer nämner. I avsnittet där vi frågar studentkåreerna hur viktiga olika områden är för utbildningskvaliteten och förutsättningen att bedriva god högskolepedagogik finns det två områden som sticker ut: meritering och kvalitetsarbete. För både meritering och kvalitetsarbete har 92 procent av studentkåreerna svarat att det ses som "mycket viktig" eller "väldigt viktig". Det går därför att dra slutsatsen att meritering och kvalitetsarbete uppfattas vara de viktigaste av områdena som vi tillfrågade studentkåreerna om under den frågan. Meritering och incitament är också något som flera studentkårer tar upp under frågan om vilka ytterligare aspekter eller verktyg som de anser är värdefulla för att förbättra högskolepedagogiken på sitt lärosäte.

Det står därmed klart att incitament för och meritering av högskolepedagogisk kompetens är en viktig fråga enligt studentkåreerna. Det är också spännande att enligt SFS tidigare undersökning⁶ är antalet lärosäten som har gjort framsteg inom pedagogisk meritering stort, och har ökat över tid. Det gäller framförallt pedagogiska meriteringssystem,

6 SFS, 2023, *Från ord till handling – En uppföljning av högskolepedagogikens utveckling under 2013-2023*. <https://sfs.se/rapport-uppfoljning-av-hogskolepedagogiken-2013-2023/>

användningen av pedagogiska portföljer, definition av pedagogisk skicklighet och förekomsten av pedagogiskt sakkunniga när lärares pedagogiska skicklighet ska bedömas. Trots dessa framgångar verkar studentkåreerna fortsatt uppleva att frågan är viktig, och deras svar skulle kunna tolkas som att studentkåreerna inte upplever att framstegen har fått genomslag i praktiken.

En annan röd tråd i enkätsvaren är högskolepedagogisk utbildning för lärare. Att genomgå högskolepedagogisk utbildning och kompetensutvecklas inom högskolepedagogik är det som flest studentkårer nämner att enskilda lärare kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet samt bidra till studenternas lärande, och flera studentkårer tar även upp det under vad lärosäten, fakulteter och institutioner kan göra. Det tas även upp under hur högskolepedagogiken kan förbättras vid lärosätena, där det vanligaste svaret rör lärarnas högskolepedagogiska kompetens och att de genomgår kurser och kompetensutvecklas. Det här visar på att det är viktigt för studentkåreerna att lärare utbildar och kompetensutvecklar sig inom högskolepedagogik samt engagerar sig i undervisningen, och att de får möjlighet att göra detta.

Vi har inte ställt några frågor rörande resurser, men det har ändå lyfts av studentkårer både direkt och indirekt. Några av studentkåreerna beskriver att det saknas tillräckliga resurser för lärarledd tid och arbete med förbättring av kurser. Flera studentkårer tar också upp kommunikation, det vill säga att läraren ska vara tillgänglig för frågor samt besvara e-post, under avsnittet om vad enskilda lärare kan göra för att undervisningen ska hålla god kvalitet och bidra till studenternas lärande. Att lärare är svåra att nå kan ha en koppling till den höga arbetsbörda som lärare har, vilket

i sin tur kan kopplas till bristande resurser inom högre utbildning, vilket SFS också har undersökt och belyst i en tidigare publicerad rapport.⁷

Rapporten har besvarats av 37 av SFS 58 medlemskårer. Det ger en svarsgrad på 63 procent. En nackdel är att det är ganska få studentkårer från konstnärliga högskolor och övriga enskilda utbildningsanordnare som har besvarat enkäten. Det gör att deras syn på högskolepedagogik inte blir lika framträdande. Det kan jämföras med att studentkårer från nästan samtliga stora breda universitet, nya universitet samt fackinriktade universitet har besvarat enkäten, och vars svar då tar större plats. Ett exempel där spridningen på lärosäten kan tänkas ha påverkat resultatet är under *gestaltande examination*, en examinationsform som är vanligare inom konstnärlig utbildning, där majoriteten av studentkårerna har svarat “vet ej/ingen åsikt”.

⁷ SFS, 2023, *Den dolda kostnaden – Urholkningens konsekvenser för utbildningens kvalitet*.
<https://sfs.se/sfs-nya-rapport-den-dolda-kostnaden/>

Rekommendationer

Med anledning av rapportens resultat lämnar Sveriges förenade studentkårer följande rekommendationer till lärosätena och regeringen.

Lärosäten:

- **Utbilda lärare i högskolepedagogik.**
Lärosätena behöver verka för att alla undervisande lärare och samtliga doktorander ska erbjudas och kunna genomgå kurser och kontinuerlig kompetensutveckling i högskolepedagogik. Goda exempel behöver spridas vidare och ledande lärare i högskolepedagogik bör sättas i centrum för att inspirera andra lärare.
- **Meritera och skapa incitament för högskolepedagogisk kompetens.**
Lärosätena behöver i högre grad meritera högskolepedagogisk kompetens vid rekrytering och befordring. Den pedagogiska kompetensens ställning mot den vetenskapliga behöver stärkas. Lärosätena behöver också arbeta med att skapa incitament för lärare att utvecklas och förbättra sig inom högskolepedagogik.
- **Förbättra arbetet med kursvärderingar.**
Kursvärderingarna ska tas tillvara på och leda till förbättring i utbildningen. Det är viktigt att detta sedan återkopplas till studenterna, både så att de som har genomfört kursen får veta hur deras synpunkter har tagits tillvara på, och att nya studenter får veta vilka förändringar som har genomförts till följd av tidigare kursvärderingar.

Regeringen:

- **Finansiering för högskolepedagogisk excellens.** För att utbilda lärare, forska inom högskolepedagogik, och öka den lärarledda tiden krävs resurser. Regeringen behöver säkerställa att lärosätena har tillräcklig finansiering för att hålla hög kvalitet i utbildningen och för att de ska kunna arbeta med att förbättra högskolepedagogiken.
- **Tillsätt ett regeringsuppdrag.** För att främja och prioritera högskolepedagogikens utveckling på nationell nivå bör regeringen tillsätta ett nytt uppdrag, likt uppdraget Högskolepedagogiskt lyft som Universitets- och högskolerådet tidigare har haft. Uppdraget bör likt tidigare ha bred förankring bland sektorns parter.

